

Pridobitve za kmeta.

Kmetijski minister dobi kredit 26 milijonov dinarjev za regulacijo rek in potokov; v Sloveniji pridejo v poštev Sava, Drava in Savinja. Za nabavo plemenskih bikov, žrebcev, za semenogojstvo, za zatiranje rastlinskih bolezni, za gospodinjstvo šole, za nabavo trijerov, pospeševanje kmet. vzornih posestev, za vodovode, regulacijo hudournikov, nabavo seruma, odškodnino vsled kuge poginule živine, in za agrarne operacije je dovoljen naknadni kredit v znesku 3.3 milijone dinarjev. Za ceste in mostove v Sloveniji je poleg kredita 4.296 milijonov dinarjev za podpore okrajnim zastopom še dovoljen naknadni kredit 2.9 milijonov dinarjev, dočim lani ni bilo nobenega tozadevnega kredita v proračunu.

Neprecenljive važnosti za vinogradnike je ukinjenje prijave vina; kazni se zmanjšajo na 50 do 250 Din. Kazensko postopanje glede neprijave vina, ako še ni končano, se obustavi, neplačane kazni se odpišejo. Denaturirani bencin se sme trošarine prosto uporabljati za pogon kmetijskih strojev.

Nove, oziroma spremenjene zakonske odredbe.

Podsodnosti okrajnih sodišč so v bodoče podvržena vsa kaznjiva dela po § 104 srbskega kaz. zakona, kar pomeni za ljudstvo ubrzanje postopanja in zmanjšanje stroškov. Cestarjem v Sloveniji se priznajo letni dodatki 2550 dinarjev in dodatek za vsakega člana obitelji v znesku 730 dinarjev. Kmetijskim zadrugam se daje spet davčna prostost, katero so za časa prejšnje vlade izgubile. Ministru socialne politike se da pooblastilo, da izvrši reorganizacijo delavskega zavarovanja, ministru za šume in rube pooblastilo, da spremeni pravilnik za bratovske skladišče. Volilni red za avtonomna mesta v Sloveniji in za trgovsko in obrtno zbornico v Ljubljani se izpremeni v toliko, da velja v bodoče čisti propore. Minister socialne politike se pooblašča, da da iz fonda za brezposelne posojila za zgradbo delavskih stanovanj. Da se omogoče agrarne operacije v Prekmurju, se tozadevni štajerski zakoni razširijo i na Prekmurje. Za posojila mesta Ljubljane, določeno za zgradbo stanovanjskih hiš, se prizna pupilarna varnost. Minister financ se pooblašča, da prevede penzije kronskih upokojevcem v dinarske in malenkostno kongruo duhovnikov (meseč. plača v znesku 200 do 250 kron) v dinarsko.

Da se omogoči delovanje oblastnih skupščin, se določa v finančnem zakonu, da se bivša deželna imovina prepíše v zemljiški knjigi na posamezne oblasti, da se imovina okrajnih zastopov, odnosno okrajnih cestnih odborov prenese na bodoče srezke skupščine, da se morejo posamezni državni posli prenesti v področje oblasti in da mora ob enem država oblastu i odstopiti tozadevna sredstva, da se posli agrarnih operacij prenesejo na oblastni odbor, da smejo oblastne skupščine z uredbami menjati, izpopolnjevati ali ukinjati bivše deželne zakone.

Popolnoma pogrešna davčna, carinska, finančna in valutna politika prejšnjih vlad je popolnoma upropastila državne finance, je glavni povzročitelj težke finančne krize. SLS je vstopila v vlado ne samo radi tega, do doseže omiljenje davčnih bremen, da omogoči delo oblastnih samouprav, temveč tudi, da pospeši delo za ozdravljenje gospodarske krize in ureditev državnih financ. V to svrhu so potrebni dalekosežni ukrepi, katere vsebuje finančni zakon. Ustvarja se državni odbor pod predsedstvom fin. ministra, obstoječ iz 14 poslancev in 8 strokovnjakov neposlancev v svrhu varčevanja v državni upravi in državnem gospodarstvu, v svrhu zmanjšanja državnih izdatkov, v svrhu pospeševanja gospodarstva. Minister financ se pooblašča, da sme najeti notranje posojilo v znesku 500 milijonov dinarjev v svrhu zgradbe cest in železnic, da sme urediti vse državne dolgove, da sme izvršiti spremembo tehnične sestave proračuna. Finančnemu ministru se da pooblastilo, da sme izvršiti spremembo uradniškega zakona, zakon o penzijah itd.; v finančnem zakonu se nahajajo odredbe glede zmanjšanja pretirano visokih izdatkov za penzije, nepotrebno uradništvo itd. Znatno se bodo zvišali čisti donosi železnic, rudnikov in drugih drž. gospodarskih podjetij s tem, da se izvede komercializacija to je, postavijo ista na čisto trgovsko podlago.

Lepa pisanka.

V predstojećih vrsticah sem na kratko orisal uspehe SLS, katere je dosegla v dveh mesecih za slovensko ljud-

stvo. Opravičeno lahko trdimo, da je SLS prinesla domu lepo velikonočno darilo za slovensko ljudstvo, da je zvesta svojemu programu v najtežavnejših razmerah za slovensko ljudstvo dosegla več ko samostojni demokrati in Pucljevci, ki so bili skoro pet let na vladi. To priznavajo i nasprotniki, nepristransko sodeča javnost, kakor n. pr. »Moj dom«, glasilo pokr. zveze društev hišnih posestnikov v Ljubljani, piše v št. 3 z dne 3. marca 1927, takole: Leta in leta smo bili navajeni na nova bremena, sedaj pa se je naenkrat na bolje obrnilo. Zakaj pa se ni doseglo poprej nobenih ugodnosti — o tem smo si vsi na jasnem. Sedaj se je pričelo z resnim delom, ki upamo, da se bude nadaljevalo.

Veliko noč, Vstajenje Gospodovo, bomo letos praznovali veselejšega srca, ker vidimo, da sta naša borba in naša vztrajnost rodili uspehe, nadamo se pa, da bomo vse naše cilje dosegli, ako bo sedanja vlada ostala dalje časa na krmilu in v istem pravcu ko doslej vso svojo skrb posvečevala ozdravljenju našega gospodarstva in ureditvi državnih financ. V tej nadi želimo vsem somišljenikom, kakor tudi vsem nepristranskim ocenjevalcem dela SLS: Veselo Alelujo!

Da bomo nasprotnike poznali.

»Drobtine«.

Pucelj ne ve, kaj bi počel, iz same zavisti, da on kot minister ni dosegel za Slovenijo ničesar posebnega, SLS pa žanje uspeh za uspehom. Vse te uspehe imenuje Pucljev list, da so le »drobtine«. — Da je SLS dosegla, da je vsa bivša deželna imovina, ki je bila zdaj v državni upravi, prešla v last in upravo oblastnih skupščin, je dosegla drobtino. Seveda so te drobtine prav lepe. Rogaška Slatina, Dobrna, vsa posestva in poslopja bivše dežele, to so lepe drobtine. Če bi Pucelj vse svoje življenje dosegel za Slovenijo le eno tisočinko teh drobtin, bi rekel, da je prinesel celi velikonočni žegen za vso Slovenijo.

»Klerikalno ogledalo«.

Je iznašel »Kmetijski list« in ga ponuja svojim bralcem. Naročil ga je že tudi gospod Pucelj, kjer se zdaj v »klerikalnem ogledalu« lahko ogleduje, kako bi moral tudi on kot kmetijski minister delati. To ogledalo pa ima tako skrivnostno moč, da jih je kar strah, ker se pred tem ogledalom vidi, da je Samostojna kmetijska stranka vsaki dan — manjša.

»Železnice, železnice«.

tako je klical poslanec radičevci v Sloveniji, g. Kelemina in govoril vse to, kar je nekoč Prepeluh, sedaj kmetijec, se norčeval iz Puclja ter priobčeval ravno tako neslane šale kot jih s svojo notico o avtonomiji. Ker je SLS že res dosegla precejšen del avtonomije, bo Prepeluh, zdaj ko ima čas, ker ni več komisar pri Trboveljski, začel izdajati — »Protiautonomijo«.

42 milijonov za prince —

to je zdaj geslo nasprotnikov, češ, da jih je naša vlada vrgla bivši črnogorski vladarski hiši kar za prazen nič. V resnici pa gre le za odškodnino za vsa imetja, ki so prišla v državno last. Če pa kdo kaj kupi, naj tudi plača. Ali Pucelj drugače dela?

»Jo, kam bi del!«

Znana je Aškerčeva pesem »Mejnik«, kjer pesnik popisuje usodo soseda Vida, ki je po smrti nosil mejnik nazaj, ker ga je v življenju prestavil. Pri tem pa je vedno stokal »Jo, kam bi dal!« Tako tudi SDS danes ne ve, kaj bi Izruvala je mejnike slovenstva, dokler je živila v vladi, zatrla vse, kar je bilo naše, slovensko, iz same jeze, ker še narod ni zaupal njenemu političnemu vodstvu in ni zapustil potov krščanske kulture. Zdaj je SDS — mrtva! Po svoji smrti pa straši še po Sloveniji, straši s svojimi listi, da se mnogi po dnevi bolj bojijo kot otroci po noči, kaj bo, straši posebno s svojim postopanjem, ko skuša zdaj prenesti mejnike nazaj, ki jih je izruvala svoj čas. Vso njen ovpitje izveni kot klic: Jo, kam bi del!« Dobi naj odgovor: »I, kjer je vzlet! In počivaj v miru!«

Na novo pot za čast in ugled slovenskega ljudstva!

Kdo neki je ta novi prerok, ki do zdaj ni hodil po poti za čast in ugled slovenskega ljudstva, ki zato tudi

da me imaš rad . . . Doma sem bila, da se preobujem . . . Jasjek!

Niso minili štirje tedni, pa bi že morala biti svatba Macicka z županovo Marino. Jasjek je že hotel vse pustiti in pobegniti kamorkoli, ko pa je Marina rekla: »Na svatbi mi zaigraš, Jasjek!« je ostal.

Macjek pa je prihajal h Kružlovim vsak dan, vedno vesel, vedno smejoč se, vedno dobre volje. Neki dan pri večerji, ko je Marina očetu nekaj trdo odgovorila, ji pravi Macjek: »Veš, Marina, zapomni si: ko bi se meni kedaj tako odrezala, bi te nasekal tja, kamor se spodobi, da bi tri dni ne mogla sedeti!«

Marini so se zaiskrile oči — baš so jedli kislo mleko — dvignila je roko z žlico in rekla: »Ej, če bi te jaz prej ne po glavil!«

Macjek pa je stisnil pest: »Udari!« Za hip sta se spogledala, potem pa je Marina sklonila glavo in jedla dalje.

Stari Kružel pa je rekel: »Tako je prav, gospodek! Če te baba z grabljami, ti njo s cepcem, če baba nate z nožem, ti nanjo s koso! Tako je prav, gospodek!« Ta »gospodek« je bil njegov zdevek.

V Jašku pa je zamiralo srce. Zvečer gre čez dvorišče, Marina pa sedi na kladi in plaka.

»Zakaj jokaš, Marina?« vpraša jo rahlo in v skrbeh, ker jo je prvokrat videl plakajočo.

»Ker me bo tepel.«
»Kdo?«
»Macjek.«
»Pa ga ne jemljil!«

ljudstva po tej poti ni vodil? To je »Domovina!« Kajti pričala se je, da je do zdaj hodila drugačno pot. Ali pa se je res izpremenila? Ali pa se ni le oblekla kot volk v ovčjo obleko? Duhovnike je začela pozivati, da naj zdaj menda že za njo agitirajo, ker ni brezverska. V zahvalo, da smeši v vsaki številki duhovnike, da se norčuje iz katoliških organizacij, obredov, da celo iz naših svetnikov, v zahvalo, da primerja našega živega Boga s poganskimi maliki, da ponižuje Marijo v vrsto grških boginj-malikov itd. itd., v zahvalo za vse to, naj zdaj še hvalimo ta list? Če se je poboljšala »Domovina«, ko pravi, da je na tem potu, prav. Toda slovensko ljudstvo jo bo znalo kljub tej maski zavrniti, kakor je nekoč zavrnilo »Štajerca«. Enega pa »Domovina« tudi zdaj še ni mogla prikriti in se izdaja še nadalje za to, kar je bila do zdaj — da je v službi ljudi, ki so zatajili krščanstvo, ki jim je svobodomiselstvo prva naloga. Če bi »Domovina« s tega pota šla, tedaj bi ji Žerjav sam vrat zavil. Ker pa s tega pota ne gre, bo to opravi nekdo drugi. Saj »Domovina« ne bo šla na pot za čast in ugled slovenskega ljudstva, kar že v tej številki kaže, kjer se norčuje iz kmetkega ljudstva prav neokusno. Enako si je v neštetihih noticah privoščila duhovnike, smešila njihove pridige, spovedovanje itd. — Zato bo veljalo še nadalje za vse kot načelo: »Krščanska hiša ne bo sprejemala tega lista!«

Demokrati zoper kmeta.

Ker je sedanja vlada sklenila, da bo tisto državno uradništvo, ki nima posla, odpuščeno, da se tako zmanjšajo izdatki in davki, je začela SDS očitati SLS stranki, da ne mara skrbeti za meščane, ampak le za podeželsko ljudstvo. Naša stranka da — avico vsakemu, ki mu gre, toda naš kmet pa naj si le zapomni to SDS, kadar bo zopet nastopila kot tedina njegova rešiteljica.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Ali Radič ali Davidovič — eden od teh bo stopil v vlado. Tako dan za dnevom poročajo listi. Radič nima nobenih zahtev, pravi le, da bo za državo in za kralja dobro, če bo on zopet v vladi. Mnogi radikali, so pa zoper Radiča in bolj za sodelovanje z resnim politikom Davidovičem.

Radičevci hočejo v vlado za vsako ceno. Gotovo je, da se Radičevci ne počutijo dobro izven vlade. Posebno jih draži, ko proti svojim političnim nasprotnikom ne morejo nastavljati ovir, da ne bi preveč izpodirivali radičevske stranke. Zato je padla že med radičevci odločitev, da grejo v vlado za vsako ceno. Zadovoljni bi bili, če se razpusti občinski svet v Zagrebu, kjer Radič nima večine, pa mu nagajajo ostale stranke s tem, da zahtevajo izločitev Zagreba iz ostale oblasti. Pred 19. aprilom pa ni verjetno, da bi se vlada razširila še na Radičevce. SLS obdrži svoje stališče kot ga ima sedaj.

Za eno desetino nižan proračun — pomeni, da je vlada znižala davčna bremena za eno celo desetino. To gotovo ni malenkost. Varčevalo se je povsod, kjer se je le moglo. Nasprotni listi in stranke napravljajo veliko hrupa, ker je zmanjšano število uradnikov itd., a vlada je to storila le tam, kjer ni bilo dela za te uradnike, ko so jih prejšnje vlade preveč nastavljalje, da so le imele več pristašev. Gotovo je eno najbolj prvih načel pravega gospodarstva, tudi državnega, da se varčuje, kjer se more in sme. —

Albanska zadeva se vleče še naprej. Zdaj se bodo začela sicer neposredna pogajanja med našo in italijansko vlado. Posredovale pa bodo tudi druge države. Do zdaj je bila Nemčija izključena od teh posredovalk, toda končno pa so jo le povabili. Posebna komisija bo zato proučila razmere na licu mesta, kadarkoli bi se pojavil kak nov spor. —

Naša diplomacija — to so uradni zastopniki naše države v drugih državah, niso vsi tako, kakor bi morali biti. V sporu z Italijo je recimo naš poslanik v Parizu Spaljkovič take izjave dajal, da so vzbujale pozornost po vsej Evropi, kako da more tako zastopati svojo državo. Naš sedanji zunanji minister pa želi tudi v tem oziru napraviti red. Zato se vršijo osebne spremembe v naši diplomaciji.

»Kako, če pa hoče!«

»Pa bi ti ne.«

»Ne morem.«

»Ali si se zaljubila vanj?«

»Ne, a taka sem, kakor začarana.«

»Ti?«

»Jaz!«

Jasjek pomisli.

»Za kočjo si bila z njim, takrat na svatbi?«

»Sem.«

Jasjek je težko sedel poleg nje.

»Saj sem vedel, zdelo se mi je . . .«

Marina plaka.

»Marina, poslušaj, pravi Jasjek čez nekaj časa, »zakaj si me takrat vzela v službo?«

»Všeč si mi bil!«

»Jaz?«

»Ti!«

»Zakaj mi to praviš — pa zdaj? — O Devica prečista!«

»Všeč si mi bil . . . zaradi glasu, ki je šel o tebi med ljudmi . . . Vse je govorilo o tebi.«

»Kaj pa zdaj?«

»Zdaj pa nič! Vse je proč!«

»Proč?«

»Za vedno.«

»A zakaj, zakaj?«

»Ker si mi zdaj toliko kot nič.«

»Zakaj? Saj bi ti vendar ležal pri nogah, saj bi ti bil zvest kot pes. Gledal bi vate kakor v zvezdo . . .«

»Prav to mi ni všeč na tebi; premehak si!«

»In oni ti je bolj všeč, ki te bo tepel?«

»Pa ga je kaj moža!«

(Konec prihodnj.)